

חוק הפרשנות, תשמ"א-1981 תוכן עניינים

	פרק א': תחולה	
104	תחולת החוק וסייגיה	סעיף 1
104	תחולת הגדרות שבחיקוק	סעיף 2
	פרק ב': פירוש מלים וביטויים	
104	משמעותם של מלים וביטויים	סעיף 3
105	אדם	סעיף 4
105	יחיד ורבים	סעיף 5
105	זכר ונקבה	סעיף 6
105	הכלל אינו מעין הפרט דוקא	סעיף 7
105	"עד..."	סעיף 8
105	"לפי"	סעיף 9
105	תקופות	סעיף 10
	פרק ג': פירוש הסמכות	
105	מקום שלא נקבע זמן	סעיף 11
105	סמכות לפטור	סעיף 12
105	מינוי והסמכה – כיצד	סעיף 13
105	סמכות מינוי	סעיף 14
105	סמכות התקנה	סעיף 15
105	סמכות מינוי גוף	סעיף 16
105	סמכויות עזר	סעיף 17
106	סמכות בהשגה ובערר	סעיף 18
106	שמירת סמכויות וחובות	סעיף 19
106	פעולת מספר בני אדם	סעיף 20
	פרק ד': דין חיקוקים	
106	שעת תחילה	סעיף 21
106	סייגים לכוחו של ביטול	סעיף 22
106	תקנות ומינויים לפי חיקוק שבוטל	סעיף 23
106	הנוסח המחייב	סעיף 24
106	פירושם של אזכורים	סעיף 25
106	סטיה מטופס	סעיף 26
	פרק ה': שונות	
106	תיקון פקודת הראיות	סעיף 27
106	תיקון חוק נכסי המדינה	סעיף 28
107	תיקון חוק החוזים (חלק כללי)	סעיף 29
107	תיקון פקודת סדרי השלטון והמשפט	סעיף 30
107	ביטול	סעיף 31
107	תחילה	סעיף 32
107	פרסום	סעיף 33

פרק א': תחולה

1. תחולת וטייגיה החוק חוק זה יחול לגבי כל חיקוק והוראת מינהל, אף אם ניתנו לפני תחילתו, אם אין הוראה אחרת לענין הנדון ואם אין בענין הנדון או בהקשרו דבר שאינו מתיישב עם חוק זה; אולם על מלים וביטויים למעט "חטא", "עוון" ו"פשע", שבחיקוקים והוראות מינהל שניתנו לפני תחילת חוק זה לא יחול סעיף 3 אלא יוסיפו לחול ההגדרות שבסעיף 1 לפקודת הפרשנות.

2. תחולת שבחיקוק הגדרות מונח שהוגדר בחיקוק – משמעו כהגדרתו, והגדרה זו תחול גם על תקנות שהותקנו לפי אותו חיקוק, וכל צורה דקדוקית הנגזרת מהמונח תתפרש לפי אותה משמעות, הכל אם אין הוראה אחרת לענין הנדון ואם אין בענין הנדון או בהקשרו דבר שאינו מתיישב עם אותה הגדרה.

פרק ב': פירוש מלים וביטויים

3. משמעותם של המלים והביטויים הבאים להלן – משמעותם כמפורש בצידם:
"בכתב" – לרבות בכל דרך אחרת של הצגת אותיות, ספרות או סימנים בצורה הנראית לעין או הניתנת לפענוח חזותי;
"דין" – כל אחד מאלה:

- (1) חיקוק;
 - (2) דינים דתיים – בין שבעל פה ובין שבכתב – כפי תקפם במדינה;
 - (3) (א) אקט של הפרלמנט הבריטי או דבר המלך במועצתו או חלק מהם, או תקנות לפיהם, ודיני המשפט המקובל ועקרוני היושר של אנגליה, כפי תקפם במדינה;
(ב) דינים עותמאניים כפי תקפם במדינה;
- "הוראת מינהל" – הוראה או מינוי – לרבות הודעה, מודעה, רשיון, היתר וכיוצא באלה – שניתנו בכתב מכוח חוק ואינם בני-פעל תחיקתי;
"הפרה", לענין דרישה או הוראה – אף אי-קיומה במשמע;
"חוק" – חוק של הכנסת או פקודה;
"חטא" – כהגדרתו בחוק העונשין, התשל"ז-1977;
"חיקוק" – חוק או תקנה;
"חלוט", לענין פסק דין או החלטה של בית משפט – שאין עליהם עוד ערעור או ערר או השגה כיוצא בהם;
"יום" – תקופה מחצות הלילה עד חצות הלילה שלאחריו;
"מחוז" – אחד המחוזות המינהליים ששטח המדינה מחולק להם בידי הממשלה על פי חוק;
"מיטלטלין" או "טובין" – נכסים מוחשיים שאינם מקרקעין;
"מימי חופין" – רצועת ים פתוח לאורך חופי המדינה, ברוחב שנים עשר מילים ימיים מנקודת שפל המים שבחוף;
"מקרקעין" – קרקע, כל הבנוי עליה והנטוע בה וכל דבר אחר המחובר אליה חיבור של קבע, זולת מחוברים הניתנים להפרדה;
"נציג היועץ המשפטי לממשלה" או "בא כוח היועץ המשפטי לממשלה" – פרקליט בפרקליטות המדינה על שלוחותיה או מי שהיועץ המשפטי לממשלה הסמיכו להיות נציגו או בא-כוחו;
"נקבע" – נקבע בחיקוק שבו מצוי ביטוי זה או בתקנות שניתנו לפיו;
"עוון" – כהגדרתו בחוק העונשין, התשל"ז-1977;
"פשע" – כהגדרתו בחוק העונשין, התשל"ז-1977;
"פקודה" – פקודה שניתנה לפני הקמת המדינה או פקודה של מועצת המדינה הזמנית;
"קונסול" או "נציג קונסולרי" – קונסול כללי, קונסול, סגן קונסול וכל המוסמך למלא תפקידו של אחד מאלה, וכן סוכן קונסולרי;

"רשות מקומית" – עיריה, מועצה מקומית, ועד מקומי או איגוד ערים ;
 "שנה" ו"חודש" – לפי הלוח הגריגוריאני, ואם צויינה תחילת תקופתם או סופה לפי הלוח העברי בלבד – לפי הלוח העברי ;
 "שנת כספים" – תקופה מאחד בינואר של שנה פלונית עד שלושים ואחד בדצמבר של אותה שנה ; על אף האמור בסעיף 1 תחול הגדרה זו גם על חיקוקים והוראות מינהל שניתנו לפני תחילתו של חוק זה ;
 "תאגיד" – גוף משפטי, כשר לחיובים, לזכויות ולפעולות משפטיות ;
 "תפישת", לענין מקרקעין – לרבות השימוש, ההחזקה או ההנאה שלא כעובד או כפקיד בלבד או לשם השגחה או שמירה בלבד ;
 "תצהיר" – הצהרה בכתב שניתנה ואומתה באחת הדרכים הקבועות לכך בחיקוק ;
 "תקנה" – הוראה שניתנה מכוח חוק והיא בת-פעל תחיקתי.

4.	מקום שמדובר באדם – אף חבר-בני-אדם במשמע, בין שהוא תאגיד ובין שאינו תאגיד.	אדם
5.	האמור בלשון יחיד – אף לשון רבים במשמע, וכן להיפך.	יחיד ורבים
6.	האמור בלשון זכר – אף לשון נקבה במשמע, וכן להיפך.	זכר ונקבה
7.	המלים "או", "אחר" או ביטוי דומה להן – להבדיל מן המפורט שלפניהן הן באות ולא להקיש לו, זולת אם יש עמן המלים "דומה" או "כיוצא בזה" או ביטוי אחר שמשמעו היקש.	הכלל אינו מעין הפרט דוקא
8.	הביטוי "עד..." לענין זמן או לענין מובאה – משמעו עד ועד בכלל.	"עד..."
9.	הביטוי "לפי", לענין חיקוק פלוני, או ביטוי כיוצא בו – משמעו גם לפי תקנות שהותקנו מכוחו של החיקוק.	"לפי"
10.	(א) מקום שנקבעה תקופה קצובה במספר ימים או שבועות מיום פלוני, אותו יום לא יבוא במנין.
(ב) תקופה קצובה במספר חדשים או שנים לאחר אירוע פלוני תסתיים בחדשה האחרון ביום שמספרו בחודש כמספר יום האירוע, ואם היה החודש חסר אותו יום – ביום האחרון של החודש.
(ג) במנין ימי תקופה יבואו גם ימי מנוחה, פגרה או שבתון שעל פי חיקוק, זולת אם הם הימים האחרונים שבתקופה.	תקופות

פרק ג': פירוש הסמכות

11.	הסמכה או חיוב לעשות דבר, בלי קביעת זמן לעשייתו – משמעם שיש סמכות או חובה לעשותו במהירות הראויה ולחזור ולעשותו מזמן לזמן ככל הנדרש לפי הנסיבות.	מקום שלא נקבע זמן
12.	הסמכה ליתן פטור, הקלה, הנחה וכיוצא באלה – משמעה הסמכה ליתן אותם אף במקצת או בתנאים.	סמכות לפטור
13.	(א) מקום שניתנה סמכות למנות אדם, להסמיכו או להטיל עליו חובה – מותר לעשות כן בנקיבת שמו או בנקיבת שם משרתו.
(ב) מינוי אדם, הסמכתו או הטלת חובה עליו בנקיבת שם משרתו בלבד – משמעם מינוי, הסמכה או חיוב של מי שממלא את המשרה מזמן לזמן.	מינוי והסמכה – כיצד
14.	הסמכה לעשות מינוי – משמעה גם הסמכה להתלות את תקפו, לבטלו, לפטר את מי שנתמנה או להשעותו מתפקידו.	סמכות מינוי
15.	הסמכה להתקין תקנות או ליתן הוראת מינהל – משמעה גם הסמכה לתקן, לשנותן, להתלותן או לבטלן בדרך שהותקנו התקנות או ניתנה ההוראה.	סמכות התקנה
16.	הסמכה למנות גוף של מספר חברים – משמעה גם הסמכה למנות לו יושב ראש ולמנות ממלא מקום לכל חבר שלו.	סמכות מינוי גוף
17.	(א) הסמכה לעשות דבר או לדון בענין פלוני או להכריע בו – משמעה גם הסמכה לקבוע נוהל עבודה וסדרי דיונים ככל שאלה לא נקבעו בחיקוק.
(ב) הסמכה לעשות דבר או לכפות עשייתו – משמעה גם מתן סמכויות עזר הדרושות לכך במידה המתקבלת על הדעת.	סמכויות עזר

סמכות ובהער	בהשגה	18.	הסמכה לדון ולהכריע בערר או בהשגה אחרת על החלטה של רשות – משמעה גם הסמכה לאשר את ההחלטה בשינויים או בלא שינוי, לבטלה ולהחליט החלטה אחרת במקומה או להחזיר את הענין עם הוראות לרשות שהחליטה.
שמירת וחובות	סמכויות	19.	מתן סמכות או הטלת חובה לפי חיקוק אחד, אין בהם כשהם לעצמם כדי לגרוע מסמכות שניתנה או חובה שהוטלה לפי חיקוק אחר.
פעולת אדם	מספר בני	20.	פעולה שהוטלה על מספר בני אדם כשרה אם נעשתה בידי רובם.
			פרק ד': דין חיקוקים
שעת תחילה		21.	שעת תחילת תקפו של חיקוק היא בשעה 00.01 של יום תחילתו.
סייגים ביטול	לכוחו של	22.	ביטולו של דין אין כוחו יפה – (1) להחיות דבר שלא היה לו תוקף בשעה שהביטול נכנס לתקפו ; (2) להשפיע על פעולה קודמת של הדין המבוטל או על מה שנעשה לפיו ; (3) להשפיע על זכות או חיוב שלפי הדין המבוטל.
תקנות לפי חיקוק שבוטל	ומינויים	23.	משובטל חיקוק, בטלים עמו התקנות והמינויים שנעשו מכוחו ; אולם מקום שהחיקוק המבטל קובע הוראות במקום המבוטלות – התקנות והמינויים שנעשו מכוח ההוראות המבוטלות יעמדו בתקפם עד שיבוטלו בתקנות ובמינויים מכוח החיקוק המבטל.
הנוסח המחייב		24.	הנוסח המחייב של כל דין הוא הנוסח שבשפה שבה הוא ניתן ; אולם בדין שניתן באנגלית לפני הקמת המדינה ונקבע לו נוסח חדש לפי סעיף 16 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948 – הנוסח החדש מחייב.
פירושם אזכורים	של	25.	אזכור של חיקוק בחיקוק אחר – כוונתו לחיקוק המאוזכר כנוסחו בשעה שנוקקים לו, לרבות הוראות שנוספו בו והוראות שבאו במקומו בחיקוק אחר.
סטיה מטופס		26.	טופס שנקבע בחיקוק – סטיה קלה ממנו, שאין בה כדי לפגוע בעיקר או להטעות, אינה פוסלת את הנעשה לפיו.
			פרק ה': שונות
תיקון הראיות	פקודת	27.	בפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 – (1) אחרי סעיף 34 יבוא : "רשומות" – ראייה 34א. דבר שפורסם ב"רשומות" חזקה שנעשה כראוי, והוא הדין בכל דבר שפרסם המדפיס הממשלתי אף שלא ברשומות. תאריך הפרסום של "רשומות" 34ב. התאריך הנקוב של גליון "רשומות" הוא יום פרסומו." (2) בפרק ה', לפני סעיף 58 יבוא : "הדין הוא כמפורסמות 57ב. כל דין הוא מן המפורסמות שאינן צריכות ראייה, אם אין הוראה אחרת משתמעת. המצאה על-ידי הדואר 57ג. מקום שחיקוק מתיר או מחייב להמציא מסמך על ידי הדואר, בין שהוא נוקט לשון "המצאה" ובין שהוא נוקט לשון "נתינה" או "שליחה" או לשון אחרת, רואים את ההמצאה – אם אין הוראה אחרת משתמעת – כמבוצעת – (1) אם דו"ר מכתב המכיל את המסמך והמען על המכתב היה כשורה ודמי המשלוח שולמו מראש או שהמכתב היה פטור מתשלום דמי דואר או נושא עליו סימן המעיד כי הוא נשלח בשירות המדינה ; (2) במועד שבו היה המכתב מגיע לתעודתו בדרך הרגילה של הדואר, אם לא הוכח היפוכו של דבר." בחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951, אחרי סעיף 8 יבוא : "תשלומי חובה, חילוטין וגמולים

8א. (א) מקום שחיקוק מחייב אדם בתשלום היטל, אגרה, עמלה או גמול כספי אחר בעד פעולה של עובד ציבורי או של משרד ציבורי, ומקום שבית המשפט או רשות אחרת הטילו קנס או תשלום אחר או פסקו חילוט – יימסר הכסף או המחולט או תמורתו לאוצר המדינה או יועמד לרשותו, אם אין הוראה אחרת משתמעת.

(ב) הוראת סעיף קטן (א) אינה גורעת מכוחה של הוראה המזכה אדם לקבל, או מתירה לתת לו, חלק מן הקנס או מן התמורה."

29. בסעיף 25 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973, במקום סעיף קטן (ד) יבוא:
תיקון חוק החוזים (חלק כללי)

"(ד) סעיפים 2, 4, 5, 6, 7, 8 ו-10 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981, וסעיף 57ג לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על פירוש של חוזה, אם אין הוראה אחרת לענין הנדון ואם אין בענין הנדון או בהקשרו דבר שאינו מתיישב עם תחולה כאמור."

30. בסעיף 10(א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948, המלים "תאריך הרשומות נחשב כתאריך הפרסום" – יימחקו.
תיקון פקודת סדרי השלטון והמשפט

31. פקודת הפרשנות, למעט סעיפים 16(2) ו-4, 17, 19 ו-42 – בטלה.
ביטול

32. תחילתו של חוק זה ביום ג' בתשרי התשמ"ב (1 באוקטובר 1981).
תחילה

33. חוק זה יפורסם תוך שלושים ימים מיום קבלתו בכנסת.
פרסום